

SvD tisdag 25 april 2006

Svenska Dagbladets debattsida | Redaktör Sune Olofson | Telefon 08-135149
Biträdande redaktör Hans O Alfredsson | Telefon 08-135694 | e-post brannpunkt@svd.se

BRÄNNPUNKT 5

KÄRNVAPENBALANS En historisk genomgång visar att det inte är Iran som satt igång krig – tvärtom har landet blivit angripet. Det är inte särskilt konstigt att Iran eventuellt vill skaffa kärnvapen när andra länder gör det, menar docent **Gunnar Jervas**.

Varför England och inte Iran?

Motståndare till det civila iranska kärnkraftsprogrammet brukar argumentera ungefär så här. Iran har enorma olje- och gastillgångar och behöver därför ingen kärnkraft. Att Teheran ändå insisterar på att skaffa sig sådan kraft visar att man tänker utveckla kärnvapen. Den typen av vapen skulle få så allvarliga konsekvenser att det fredliga kärnkraftsprogrammet snarast måste stoppas, snart sagt till varje pris, heter det.

Men är det hela sanningen?

Sant är att Iran kan klara sitt energibehov med egna olje- och naturgasresurser. Men frågan om Iran avser att skaffa kärnvapen, och om detta är acceptabelt eller inte, måste rimligen relateras till landets försvarsbehov.

Existerande kärnvapenmakter anser uppenbarligen att sådana vapen kan vara motiverade, nämligen om man är utsatt för hot som inte går att avskräcka utan kärnvapen.

Vägg i vägg med Iran finns super- och kärnvapenmakten USA som sedan länge försökt driva fram ett regimskifte i Iran.

President Bush framhöll nyligen att "alla handlingsvägar" är öppna när det gäller Iran. I regionen finns Israel, som inte dragit sig för att i fredstid bomba bort den irakiska kärnreaktorn i Osirak.

Kärnvapenmakten Israel och Iran befinner sig som bekant på kollisionskurs. Iran har den politiskt instabila kärnvapenstaten Pakistan som granne. Anta att en al-Qaidavänlig regering kommer till makten där. Detta skulle vara något av en mardröm för Iran med tanke på att relationerna mellan Teheran och al-Qaida är mycket ansträngda.

Iran förefaller att ha ett reellt behov av nukleär avskräckning. Jämför gärna med till exempel Storbritannien – att måla upp ett trovärdigt kärnvapenhot mot detta land är inte lätt.

Amerikaner och britter får gärna ha kärnvapen, men inte iraker och iranier. På fredag går IAEA:s tidsfrist ut för Iran. Bilden visar Irans kärnkraftsanläggning i Bushehr som kan bli ett bombmål för USA, skriver Gunnar Jervas. FOTO: REUTERS

Israels kärnvapeninnehav visar för övrigt att det inte krävs något nukleärt hot för att USA ska acceptera den typen av vapen. Detta trots att israelerna redan är konventionellt överlägsna potentiella angripare.

Tydligen är det inte avskräckningsbehovet som avgör, utan påstådda avsikter om att vilja starta krig. En historisk genomgång visar dock att det inte är den islamiska republiken Iran som satt igång krig – tvärtom har den blivit angripen.

Till stater som startat angreppskrig hör Irans fiender Irak och USA. Skulle Iran om något decennium innehålla (ett fåtal) kärnvapen och med dem hota Israel skulle de mer välrustade israelerna kunna åstadkomma en långt värre vedergällning.

Israel torde för övrigt befinna sig under det amerikanska kärnvapenparaplyet.

Ett kvartssekel är en lång tid för en revolutionär regim. Det mesta av den ideologiska glöden hinner falna. Bojkottad redan från början av

USA, utmattad av ett mångårigt försvarskrig mot Irak och ifrågasatt av interna krafter är den iranska regimens främsta prioritet rimligen att överleva.

Här kommer Irans kärnprogram väl till pass – det lockar fram ett yttre hot som ökar den interna sammanhållningen. De som hotar Iran gör regimen en tjänst.

Ett amerikanskt (och/eller israeliskt) angrepp på Iran är förmodligen det sämsta av alla alternativ.

USA:s ställning i den muslimska världen skulle ytterligare förvärras, Palestinafrågan blir ännu svårare att lösa, de amerikanska relationerna till Europa, Ryssland, Kina och Indien skulle försämrats, världens energiförsörjning hotas och världskonjunkturen falla som en sten.

De som försöker skapa en kris för att driva igenom sanktioner mot Iran bör beakta att sådana ökar regimens möjligheter att överleva. Och varför så bråttom?

Att utveckla ett iranskt kärnvapen-

pensystem, värt namnet, tar minst 10 år. Det finns alltså gott om tid för konstruktiv diplomati.

Ett iranskt kärnvapenprogram behöver inte vara alltigenom negativt. Om Israel tvingades se fram emot en terrorbalans i Mellanöstern borde det gå lättare att etablera en kärnvapenfri zon i området.

Alternativet är ett nukleärt dödsläge som skulle kosta stora pengar, både för Israel och Iran. Om övriga kärnvapenmakter utfäster sig att inte utnyttja nukleära vapen i området skulle konfliktinivån kunna sänkas, vilket i sin tur kan öka möjligheterna till en positiv utveckling också av Palestinakonflikten.

GUNNAR JERVAS
docent vid Abo Akademi
och säkerhetskonsult

SvD.se

Diskutera artikeln
• svd.se/brannpunkt

Debattguide

EXPRESSEN

USA hotar både Iran och Irak

Ytterst är det upp till de irakiska ledarna att visa att de har kompromissvilja nog för att rädda Irak från ett hotande sönderfall. Men USA bär ett stort ansvar för att se till att förhållandena är gynnsamma för en sådan kompromiss. Dagens konfrontationskurs mot grannlandet Iran har tyvärr rakt motsatt effekt och riskerar att underminera alla försök att stabilisera Irak.

EXPRESSEN
ledare 24 april 2006

Det är tur att Palme-centret och ABF finns.

Helle Klein i Aftonbladet 24/4 med anledning av att Sveriges röst i världen har tystnat.

Uppsala Nya Tidning

Spår bättre än biltrafik

Fler och fler städer i Sverige har börjat planera för spårtrafik. Det borde också Uppsala göra. I stället för de vidlyftiga och dyrbara biltrafik-lösningarna, som exempelvis bil-tunneln under Stads-skogen eller de stora ringlederna, skulle Uppsala kommun redan i dag kunna investera för en modern och attraktiv kollektivtrafik. Det behövs en djärvare och mycket mer visionär trafikpolitik i Uppsala. Snart är morgondagen här.

UPSALA NYA TIDNING
ledare 24 april 2006

Hylla bonden från Ramvik

I höst är det precis 30 år sedan bonden från Ramvik bröt socialdemokraternas makt-monopol och visade att ett annat Sverige var möjligt. Må Thorbjörn Fälldin i morgon (läs idag då han fyller 80 år) äntligen hedras med all den uppskattning han förtjänar!

BORÅS TIDNING
ledare 24 april 2006

SvD.se

Hitta de senaste Brännpunktsartiklarna
• svd.se/brannpunkt

REPLIK | Folkpartiet och medlöperiet

Släpp in forskarna i historiearkiven

På SvD Brännpunkt den 11/4 kritiserar Henrik Arnstad folkpartiets förslag om att kartlägga det svenska medlöperiet gentemot Nazi-Tyskland och hävdar med stöd av två argument att folkpartiets historia är grumlig.

1. Ett påstått citat av DN:s chefredaktör – det torde avse Sten Dehlgren, chefredaktör 1922-1946. Även om citatet skulle ge en korrekt bild av Dehlgrens uppfattning, vilket i och för sig förefaller egendomligt, säger det ingenting om folkpartiets uppfattning.

Med den logiken skulle det vara lika rimligt att hävda att Torgny Segerstedt starka anti-nazism bevisar folkpartiets inställning.

Det rimliga är naturligtvis att undersöka folkpartiets uttalanden och

SvD 11/4. Fp röstade "ja" till att ge stöd till nazismen i en omröstning 1941, framhåller Henrik Arnstad.

SvD.se

Läs hela debattinlägget.
• svd.se/brannpunkt

ställningstaganden, och där finns inget stöd för undfallenhet inför nazi-diktaturen.

2. Fp sägs 1941 ha röstat ja till "svenskt stöd till nazismens krig". Påståendet måste avse frågan om

transitering av tysk trupp genom Sverige. Alla partier i samlingsregeringen stödde den eftergiften gentemot Tyskland. Motståndet var större i folkpartiet än i de andra partierna, men att framställa bejakandet som att alla svenska partier stödde nazismens krig är en grov förenkling av en svår fråga.

Arnstads inlägg är således närmast historieförskandande. Säkert har även folkpartister begått felaktigheter som ska granskas. Men folkpartiet var det parti i samlingsregeringen där motståndet mot eftergiftspolitik var starkast och partiet var först med att kräva att inskränkningar i tryckfriheten skulle upphävas.

Vi har fortfarande betydande kunskapsluckor om Sveriges agerande under andra världskriget.

Trots lovvärda initiativ från regeringen, har inte tillräckligt gjorts för att underlätta för forskningen. Viktiga militära arkiv hålls stängda för historiker. Byråkrati, långa väntetider och bristande förteckningar gör det svårt att hitta det material som inte är hemligt.

Forskarna måste få studera varför det officiella Sverige anpassade sig efter nazisterna – Sverige måste på allvar göra upp med vår hållning till nazismen.

LARS LEIJONBORG
partiledare (fp)

ERIK ULLENHAG
riksdags- och
partiledningsledamot (fp)

